

Warszawa, dnia 10 marca 2020 r.

Sygn. akt VI Ka 1458/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Izabela Kościarz - Depta

protokolant: protokolant sądowy – stażysta U. K.

przy udziale prokuratora Teresy Pakieły i oskarżyciela publicznego M. C.

po rozpoznaniu dnia 10 marca 2020 r. w Warszawie

sprawy J. R. syna J. i J., ur. (...) w O.

oskarżonego o czyn z art. 54 § 1 i 2 kks

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora i Naczelnika (...) Skarbowego w W.

od wyroku Sądu Rejonowego (...)

z dnia 5 września 2019 r. sygn. akt IV K 144/19

uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks w zw. z art. 44 § 1 pkt 1, § 3 i 5 kks postępowanie przeciwko J. R. umarza; kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa; zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego (...) na rzecz adwokata D. F. kwotę 516,60 zł obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu w instancji odwoławczej oraz podatek VAT.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VIII K 1458/19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Sąd Rejonowy (...)wyrok z dnia 5 września 2019 roku w sprawie IV K 144/19

Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w	

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	<p>Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów postępowania tj. art. 7 k.p.k. polegającą na niewłaściwej ocenie dowodów w postaci protokołu kontroli podatkowej prowadzonej przez Urząd Celny II w W. oraz Decyzji Dyrektora Izby Celnej w W. i przyjęciu, że dowody te nie przesądzają o umyślnym uchyleniu się od opodatkowania poprzez nieujawnienie przedmiotu podlegającego opodatkowaniu, co doprowadziło do uniewinnienia J. R. od popełnienia zarzucanego mu czynu, podczas gdy w realiach niniejszej sprawy należało przyjąć, że ww. protokół i decyzja jednoznacznie świadczą o zrealizowaniu znamion przestępstwa skarbowego zarzucanego oskarżonemu, a w sytuacji, gdy przedmiotem postępowania karnego jest przestępstwo skarbowe polegające na zaniechaniu przedstawienia określonych dokumentów przez oskarżonego, brak tych dokumentów przesądza o wypełnieniu znamion czynności sprawczej przestępstwa skarbowego, nie zaś o zgromadzeniu niekompletnego materiału dowodowego.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		

Zarzut jest zasadny, albowiem Sąd I instancji dopuścił się naruszenia art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie błędnej oceny materiału dowodowego, w szczególności protokołu kontroli podatkowej prowadzonej przez Urząd Celny II w W. i w konsekwencji uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu. Rację ma skarżący, iż w niniejszej sprawie mamy do czynienia z oskarżonym, który prowadził profesjonalną działalność gospodarczą, zajmującą się sprzedażą paliw i musiał sprostać bardzo surowym wymaganiom, jakie stawia się przedsiębiorcy przy prowadzeniu tego typu działalności, w tym prowadzenia prawidłowej dokumentacji księgowej i przechowywania dokumentów. Powinien zdawać sobie również sprawę z ciężących na nim obowiązków podatkowych wymaganych w prowadzeniu tego typu działalności, a w sytuacji wystąpienia trudności z płynnością finansową bądź organizacyjnych skorzystać ze środków oraz możliwości przewidzianych prawem. Tymczasem w aktach sprawy brak jest dowodów, aby oskarżony rozliczył w sposób prawidłowy nabyty olej. Także z protokołu kontroli wynika, że oskarżony nie był w posiadaniu dokumentów, które wyjaśniałyby co stało się z olejem opałowym. Z materiału dowodowego nie wynika również, że oskarżony zużył olej na własne potrzeby. Nie wskazuje na to ani dokumentacja, ani postawa oskarżonego, który podczas kontroli nie wspomniał funkcjonariuszom o takiej sytuacji. Trudno przypuszczać, żeby zapomniał przekazać tak istotnej kwestii, zwłaszcza, że ta kontrola miała na celu ustalenie, gdzie znajduje

<p>się zakupiony przez niego olej i czy został on sprzedany. Sąd Rejonowy dysponował w sprawie odpowiednim i wystarczającym materiałem dowodowym, jednak dokonał jego nieprawidłowej oceny, niezgodnie z zasadami wiedzy i logicznego rozumowania.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.</p>		
<p>Zarzut jest niezasadny, albowiem w niniejszej sprawie nastąpiło przedawnienie karalności czynu, a zgodnie z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. w takiej sytuacji nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza. W związku z tym zaistniała konieczność uchylenia wyroku i umorzenie postępowania.</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
<p>2.</p>	<p>Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść polegający na wyciągnięciu nieprawidłowego wniosku z prawidłowo ocenionego dowodu w postaci opinii sądowo – psychiatrycznej i przyjęciu, że stan psychiczny oskarżonego w dacie zarzucanego mu czynu mógł uzasadniać zaniechanie obowiązków związanych z rozliczeniem podatku akcyzowego, podczas gdy biegli lekarze psychiatry nie stwierdzili wątpliwości, co do poczytalności</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>

	oskarżonego, a treść opinii nie daje podstaw do przyjęcia, że stan psychiczny oskarżonego w dacie zarzucanego czynu uzasadniał przyjęcie, że niedopełnienie obowiązków podatkowych było niezawinione..	
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
<p>Zarzut jest zasadny, albowiem w niniejszej sprawie dopuszczony został dowód z opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów, którzy nie stwierdzili u oskarżonego objawów choroby psychicznej ani upośledzenia umysłowego. Zdaniem biegłych poczytalność oskarżonego zarówno w czasie zarzucanego czynu, jak i postępowania nie budzi wątpliwości. Sąd I instancji uznał, że opinia biegłych psychiatrów nie budzi żadnych wątpliwości, co do rzetelności i trafności wniosków. Następnie, pomimo uznania prawidłowości wniosków opinii, stwierdził, iż stan psychiczny oskarżonego w dacie zarzucanego mu czynu mógł uzasadniać zaniechanie obowiązków związanych z rozliczeniem podatku akcyzowego. Biegli lekarze psychiatrzy nie stwierdzili, że istnieją wątpliwości, co do poczytalności oskarżonego, a treść opinii nie daje podstaw do przyjęcia, że stan psychiczny oskarżonego w dacie zarzucanego czynu uzasadniał przyjęcie, że niedopełnienie obowiązków podatkowych było niezawinione.</p>		
Wniosek		
Uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania	# zasadny	

	# częściowo zasadny	
	# niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.		
Zarzut jest niezasadny, albowiem w niniejszej sprawie nastąpiło przedawnienie karalności czynu, a zgodnie z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. w takiej sytuacji nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza. W związku z tym zaistniała konieczność uchylenia wyroku i umorzenie postępowania.		
Lp.	Zarzut	
3.	Na podstawie art. 438 § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. błąd w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę orzeczenia, polegający na przyjęciu, iż zgromadzony materiał dowodowy jest niewystarczający do stwierdzenia, czy oskarżony J. R. umyślnie dopuścił się przestępstwa z art. 54 § 1 i 2 k.k.s.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
Zarzut jest zasadny w zakresie, w jakim prowadzi do wniosku, że Sąd Rejonowy dokonał nieprawidłowej oceny materiału dowodowego, dokonanej z naruszeniem art. 7 k.p.k., co w konsekwencji doprowadziło do uniewinnienia oskarżonego. Zarzut zasługiwał na uwzględnienie z przyczyn wskazanych przez Sąd Okręgowy w pkt 1 i 2.		

Wniosek	
Uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.	
Zarzut jest niezasadny, albowiem w niniejszej sprawie nastąpiło przedawnienie karalności czynu, a zgodnie z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. w takiej sytuacji nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza. W związku z tym zaistniała konieczność uchylenia wyroku i umorzenie postępowania.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności.	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1	Przedmiot utrzymania w mocy

Zwięźle o powodach utrzymania w mocy.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany.	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
1.	Z uwagi na wystąpienie bezzwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.) wynikającej z przedawnienia karalności czynu (art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k.) zaskarżony wyrok uchylono, a postępowanie karne należało umorzyć.	# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia.		
<p>Wniesiona apelacja uruchomiła kontrolę odwoławczą zaskarżonego wyroku, która, przeprowadzona stosownie do art. 433 § 1 k.p.k., w zakresie szerszym niż w granicach środków odwoławczych, doprowadziła Sąd Okręgowy. do wniosku, że wyrok ten jest obciążony uchybieniem stanowiącym bezzwzględną przyczynę odwoławczą wymienioną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.</p> <p>Wniosek zawarty w apelacji o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania nie mógł zostać uwzględniony</p>		

z uwagi na przedawnienie karalności czynu. Natomiast z uwagi na zasadność zarzutów zawartych w apelacji, wyrok uniewinniający oskarżonego nie mógł się ostać. Kontrola instancyjna wykazała, iż Sąd Rejonowy dokonał nieprawidłowej oceny materiału dowodowego, naruszając zasadę swobodnej oceny dowodów.

Z przepisu art. 439 § 2 k.p.k., stosowanego w postępowaniach o przestępstwa i wykroczenia skarbowe, wynika jasno, że zachodzenie okoliczności wyłączającej ściganie opisanej w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., tj. przedawnienia karalności obliguje sąd odwoławczy do uchylenia orzeczenia sądu I instancji jedynie, gdy działałoby to na korzyść oskarżonego (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2018 r. w sprawie V KK 259/17). W niniejszej sprawie z uwagi na zasadność zarzutów apelacji dotyczących błędnej oceny materiału dowodowego wyrok uniewinniający nie mógł się ostać. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na wydanie przez Sąd I instancji wyroku uniewinniającego. Zatem uchylenie wyroku i umorzenie postępowania było na tym etapie rozstrzygnięciem najbardziej korzystnym z punktu widzenia regulacji k.p.k., jakie mogło zapaść wobec oskarżonego.

Niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia, Sąd Odwoławczy obowiązany jest badać przyczyny odwoławcze zawarte w katalogu art. 439 § 1 k.p.k. z urzędu, a w razie wystąpienia jednej z nich zobowiązany jest uchylić wyrok. W odróżnieniu od uchybień procesowych z art. 438 pkt. 2 k.p.k.,

przy uchybieniach z art. 439 § 1 k.p.k. nie bada się możliwości ich wpływu na treść orzeczenia. Ustawa uznaje te uchybienia za tak rażące, że dotknięte nimi postępowanie karne nie może być uznane za odpowiadające pojęciu procesu zgodnego z prawem. Niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów sąd odwoławczy zobowiązany jest uchylić wyrok w przypadku wystąpienia jednej z bezwzględnych przyczyn odwoławczych zawartych w katalogu art. 439 § 1 k.p.k. Ta zaś zaistniała w niniejszej sprawie. Zgodnie z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy nastąpiło przedawnienie karalności czynu. W pierwszej kolejności wskazać zatem należy, że tzw. podstawowy okres przedawnienia karalności czynu zarzuconego J. R. reguluje przepis art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s., zgodnie z którym karalność przestępstwa skarbowego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło lat 5, gdy czyn stanowi przestępstwo skarbowe zagrożone karą grzywny, karą ograniczenia wolności lub karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 3 lat. Okres ten, jak wynika z art. 44 § 3 k.k.s., rozpoczynał się z końcem roku, w którym upłynął termin płatności należności publicznoprawnej, a więc z dniem 31 grudnia 2009 r. Przekształcenie postępowania z fazy in rem w fazę ad personam, jak wynika wprost z art. 44 § 5 k.k.s., powoduje wydłużenie okresu przedawnienia karalności o dalsze 5 lat.

Z uwagi na powyższe oraz upływ terminu 10 lat, konieczne stało się uchylenie wyroku Sądu I instancji i umorzenie postępowania w sprawie na podstawie art. 113 § 1 k.k.s. w zw.

z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s.		
	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia.		
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
Uchylenie wyroku Sądu I Instancji było konsekwencją ustalenia, że zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 kpk, która jednocześnie w przedmiotowej sprawie prowadziła do umorzenia postępowania. Brak było podstaw do utrzymania w mocy wyroku uniewinnającego, albowiem w ocenie Sądu Odwoławczego Sąd I instancji dopuścił się naruszenia art. 7 kpk i dokonał błędnej oceny materiału dowodowego.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia.		

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
6. Koszty Procesu		

Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
J. R.		Sąd Okręgowy rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparł o treść art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 632 pkt 2 k.p.k. i w związku z umorzeniem postępowania obciążył nimi Skarb Państwa.

7. PODPIS

1.3 Granice zaskarżenia		
Wpisać kolejny numer załącznika 1		
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu	

1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2 Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		

#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	Uchylenie	# Zmiana

1.3 Granice zaskarżenia	
Wpisać kolejny numer załącznika 2	
Podmiot wnoszący apelację	Oskarżyciel publiczny – Naczelnik (...)Skarbowego w W.
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu
1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia	

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2 Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych		

	przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	Uchylenie	#	Zmiana